

Yttrande på betänkandet Privat initiativrätt – Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9), N2019/00699/SPN

Luleå tekniska universitet har av Näringsdepartementet uppmanats inkomma med synpunkter på betänkandet Privat initiativrätt – Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9), N2019/00699/SPN. Nedan framgår universitetets synpunkter på delar av betänkandets förslag.

Universitetet tillstyrker utredningens förslag om att någon privat initiativrätt inte bör införas, men att det däremot finns både utrymme för och behov av att göra planprocessen mer transparent, förutsebar och tydlig genom förstärkningar i möjligheterna till deltagande i detaljplaneläggningen eller i arbetet med att ta fram områdesbestämmelser.

Tillstyrker även förslaget om att kommunen i planbeskedet ska ange vilket framtida planeringsunderlag som kan behövas för att underlätta för planintressenten och effektivisera processen. Den nuvarande regleringen saknar tydliga formella krav i detta avseende. Däremot ställer sig universitetet mer tveksamt till förslaget om att en planintressent som erhållit ett positivt förhandsbesked ska kunna inhämta yttrande från länsstyrelsen redan innan planprocessen initieras och innan samråd har hållits. Om denna typ av yttrande sker innan samrådsprocessen är risken att samrådsprocessen blir alltför styrd av yttrandet och att andra värdefulla synpunkter då faller bort. Då huvudsyftet med samrådet är att samla information så brett som möjligt, likväl som önskemål och synpunkter från de som berörs av planförslaget samt överväga dessa i ett så tidigt skede som möjligt av detaljplanearbetet, behöver denna vara just öppen och ge möjlighet till att ge synpunkter och nya överväganden.

När det gäller förslaget om förtydligande av behovet av planeringsunderlag, är det enligt universitetets mening önskvärt om ytterligare förtydliganden sker i PBL som förtydligar skyldigheten för kommunerna att beakta nödvändigt nationellt planeringsunderlag i detaljplaneprocessen. Här har vi bl.a. vattenförvaltningens åtgärdsprogram och förvaltningsplan i åtanke, likväl som översvämningssplaner och havsplaner som har utarbetats på regional och nationell nivå. Här behövs enligt vår mening ett förtydligande i PBL där kommunerna binds att beakta relevant planeringsunderlag på nationell nivå, för att säkerställa att statliga intressen, vid sidan av riksintressen och miljö kvalitetsnormer, tillgodoses. EU:s

ramdirektiv för vatten t.ex. är bindande för kommunerna att följa och det är då av yttersta vikt att sådant planeringsunderlag som har tagits fram inom ramen för arbetet med att implementera direktivet i Sverige också är tydligt bindande att beakta för kommunerna vid efterkommande planering och beslut. Detta avspeglas inte tydligt i PBL idag och behöver tydliggöras.

Sakkunnig,

Johanna Söderasp, postdoktor i Rättsvetenskap med instämmande från enheten för rättsvetenskap vid Institutionen för ekonomi, teknik och samhälle.

Beslutande,

Birgitta Bergvall-Kåreborn
Rektor